

LAUSUNTO

24.1.2018

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Dnro LVM/2366/01/2017
ASIA Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma / LUONNOS

Suomesta puuttuu jalankulkijoita edustava järjestö, vaikka kaikki liikkujat kävelevät ainakin osan matkastaan. Invalidiliitto edustaa liikkumis- ja toimimisesteisiä henkilöitä eli huonosti liikkuvia ihmisiä ja antaa lausunnon kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaluonnokseen.

Invalidiliitto ry on fyysisesti vammaisten ihmisten valtakunnallinen vaikuttamisen ja palvelutoiminnan monialajijärjestö. Liitto edustaa 148 jäsenyhdistyksensä kautta 30 000 fyysisesti vammaista ja toimintaesteistä suomalaista. Toiminta-ajatuksensa mukaisesti Invalidiliitto edistää näiden henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää täysipainoista elämää.

Invalidiliitto ry pitää kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaluonnosta pääosin hyvänä ja kannatettavana esityksenä, mutta haluaa nostaa esiin muutaman heikoimpia tienkäyttäjiä ja järjestömmen jäsenistöä koskevan näkemyksen.

Kävelyn ja pyöräilyn lisäksi ohjelman sisällössä olisi hyvä näkyä myös henkilöt, joilla on kävelyn vaikeuksia ja jotka liikkumisessa käyttävät apunaan erilaisia liikkumisen apuvälineitä, kuten kynnärsauvoja, rollaattoria tai pyörätuolia tai muita jalankulkua korvaavia liikkumisen apuvälineitä kuten sähkömopoa. Nyt nämä liikkujat jäävät ohjelmassa näkymättömiksi, vaikka heidät virallisesti tieliikenteessä luokitellaan jalankulkijoiksi. Nämä liikkujaryhmät tulee ottaa huomioon ohjelmaluonnoksen tavoitteiden lisäksi myös viisaan liikkumisen suunnitelmissa sekä pyöräilykuntien verkoston suunnitelmissa, kehittämishankkeissa ja tutkimuksissa.

Kävelyn ja pyöräilyn esteettömän infrastruktuurin suunnittelu ja toteutus ovat erityisen tärkeää liikkujille, joilla on erilaisia vaikeuksia liikkumisessa. Esteettömyys lisää liikkumisen turvallisuutta. Pyöräilyn ja kävelyn reittien erottaminen toisistaan lisää kävelijöiden sekä pyöräilijöiden turvallisuutta, vähentää ja estää keskinäisiä törmäyksiä ja niistä aiheutuvia loukkaantumisia. Hitaasti kävelevät eri-ikäiset ihmiset eivät saa jäädä nopeiden pyöräilijöiden alle.

Ohjelmassa esiin nostetun pyöräilyn turvattomuuden lisäksi on ohjelmassa nostettava selkeämmin esiin myös kävelyn turvattomuuden vähentäminen. Erityisesti eri tavoin liikkumis- tai toimimiseiset ihmiset, ikääntyneet ja lapset, joilla on vaikeuksia tasapainossa ja liikkumisessa, hyötyvät kävely- ja pyöräily-ympäristön turvallisuudesta, esteettömyydestä ja riittävästä valaistuksesta.

Esteettömyyden tulee näkyä osana laadukasta ja turvallista MAL-suunnittelua ja toteutusta. Tiehankkeiden suunnittelussa on huomioitava myös kävelijöiden ja pyöräilijöiden tarpeet, eikä vain ajoneuvoliikenteen. Valitettavan usein on käynyt niin, että omin voimin liikkuvilla on kulkumatkat pidentyneet ja kulkuväylien kaltevuudet jyrkentyneet alikulkujen ja siltojen takia. Tavoitteena tulee olla, että esteettömien ja turvallisten kulkureittien määrä lisääntyy ja niiden ominaisuuksista voidaan kertoa esimerkiksi kartalla.

Ohjelmassa esiteltiin kävelyn ja pyöräilyn kuolemantapausten tilastoja, mutta samalla pitää tuoda esiin myös törmäys- tai kaatumisonnettomuuksien aiheuttamien loukkaantumisten suuret määrät ja tilastot. Nyt nämä oli sivuutettu ohjelmasta. Onnettomuuksien aiheuttamat väliaikaiset tai pysyvät seuraukset loukkaantumisista aiheuttavat inhimillistä kärsimystä sekä lisää ihmisiä, joilla on lyhyt- tai pitkäaikaisia vaikeuksia liikkumisessa ja liikenteessä toimimisessa.

Hyvä, että ohjelmassa on nostettu yhtenä tavoitteena edistää pyörien sekä erilaisten liikkumista helpottavien välineiden kuljettaminen joukkoliikenteessä. Tällöin keskeistä on, että joukkoliikennevälineisiin varmistetaan esteetön sisäänpääsy ja joukkoliikennevälineissä on varattu riittävästi tilaa kuljettaa ja kulkea erilaisilla liikkumisen apuvälineillä, lastenvaunuilla sekä pyörän kanssa. Valtionrahoitusperusteissa, Ely-keskusten ja tulevien maakuntien liikenteen hankintasopimuksissa on edellytettävä joukkoliikennevälineiltä riittävän tilan varaamista pyörien ja liikkumisen apuvälineiden kuljettamiseen.

Kävelemisen ja pyöräilyn lisäämistä mahdollistaa se, että asumisen ja julkisten tilojen yhteydessä mahdollistetaan riittävät, esteettömät ja turvalliset liikkumisvälineiden säilytys- ja lataustilat. Ohjelmassa ehdotetun valtionavustuksen lisäksi tarvittavat tilavaraukset on otettava huomioon rakennusmääräyksissä ja -ohjeistuksissa. Näillä toimilla kannustetaan ihmisiä enemmän liikkeelle niin kävellen, pyörillä, sähköpyörien ja erilaisten liikkumisen apuvälineiden kanssa.

Helsingissä, 24. tammikuuta 2018

INVALIDILIITTO RY

Petri Pohjonen
pääjohtaja

Laura Andersson
yhteiskuntasuhdejohtaja